



Vanuit bewegenhed naar beweging

Inhoudsopgave

1. Achtergrond: het IDO in transitie
 2. Missie en visie
 3. Strategie
 4. Programma's en projecten
 5. Ondersteunende organisatie
-

1. Achtergrond: het IDO in transitie

Het is landelijk gezien een unieke situatie: acht kerken in Lelystad die samenwerken en de krachten bundelen om een bijdrage te leveren aan de Lelystadse samenleving. Hier kiezen de kerken ervoor om zich niet te richten op de verschillen, maar te zoeken naar wat hen onderling verbindt. Ze kiezen voor bewegenhed en willen naast mensen blijven staan in een kwetsbare situatie. Ze kiezen voor trouw blijven en niet loslaten, voor het bewust blijven van de overtuiging dat een mens altijd meer is dan de problemen waar hij mee te maken krijgt. Want ondersteuning begint met luisteren en ontmoeten; met horen wat de vraag van iemand is. Vanuit die bewegenhed is de focus van Stichting IDO: 'helpen wie geen helper heeft'. De presentiebenadering vormt daarbij onze basis.

Het is deze inzet die het IDO binnen Lelystad onderscheidend maakt ten opzichte van andere organisaties. Daarin zijn we aanvullend ten opzichte van anderen. Wij zien als belangrijkste opdracht voor de komende jaren om deze eigenheid en het onderscheidende karakter te versterken. Vanuit deze bewegenhed willen we de komende jaren de beweging verderzetten. Veranderingen in onze eigen organisatie en in de context van Lelystad maken dat ook urgent.

Veranderingen in de eigen organisatie

Het IDO heeft in de afgelopen jaren een behoorlijke groei doorgemaakt. Zowel in aantal vrijwilligers, in de samenwerkingsrelaties met andere organisaties als in de hulpvragen en acute crisissituaties waar we mee te maken krijgen. Er is sprake van een toename in kwantitatieve zin, maar ook in de complexiteit van de hulpvragen.

Tijdens onze inloopsprekuren signaleren we dat mensen steeds moeizamer de weg vinden in het woud van formulieren en regelgeving. Ook de digitalisering zorgt voor een hoge drempel. De afstand tot deelname aan de samenleving wordt zo voor bepaalde groepen mensen steeds groter. Daarnaast zien we een toename van problematiek bij de bezoekers van de inloophuizen: deels door de vergrijzing, deels door eenzaamheid die daar soms mee gepaard gaat, maar ook door het appèl dat wordt gedaan op de eigen kracht van mensen. Het leidt ertoe dat mensen sneller buiten de boot vallen en buiten het zicht van de hulpverlening raken of die mijden.

Veranderingen in de context

Tegelijkertijd is ook Lelystad zelf veranderd. Met name op het gebied van werkloosheid, criminaliteit, schuldenproblematiek en armoede scoort Lelystad bovengemiddeld hoog. De vragen en problemen waar inwoners mee te maken krijgen, nemen toe. Ook zien we dat in sociaal zwakkere wijken meer statushouders (nieuwe Nederlanders) worden geplaatst. We ervaren in onze eigen inloophuizen dat integratie niet vanzelfsprekend is en dat het ook angst kan bevorderen bij andere inwoners.

Door ontwikkelingen die leiden tot decentralisatie en participatie krijgt de gemeente meer taken naar zich toegeschoven en zoekt ze meer samenwerking met maatschappelijke organisaties en initiatieven. Deze verschuivingen in de maatschappelijke context leiden ertoe dat aan het IDO nieuwe vragen gesteld worden. Er is voor het IDO geen andere mogelijkheid dan op deze veranderingen in te spelen vanuit een integrale aanpak van samenwerking. Deze transitie in de samenleving stimuleren immers steeds meer om vanuit een gezamenlijkheid van Lelystadse ketenpartners, nieuwe antwoorden en werkwijzen te ontwikkelen.

Bovenstaande veranderingen vragen veel van de eigen inzet, werkwijze en organisatie-inrichting van het IDO. Het vraagt om een heroriëntatie en herpositionering waarbij we antwoord willen geven op de vraag waar we over vijf jaar willen staan en vooral waar we dan onze bijdrage aan willen leveren.

Strategie- en visieontwikkeling vanaf 2017

In 2017 willen we beginnen met een proces van visie- en strategieontwikkeling. Belangrijker dan de uiteindelijke uitkomst ervan, is het proces: de gesprekken die op gang komen, de afwegingen die we maken. We staan dan ook een *ontwikkende en participatieve aanpak* voor. Dat betekent dat dit document een praatpapier is, bedoeld om een breder gesprek op gang te brengen. Bewegen doe je met elkaar en in verbinding met de hele organisatie, met onze achterban en met onze partners. Door in te zetten op een participatieve aanpak waarbij betaalde en onbetaalde medewerkers, bestuur en deelnemersraad betrokken worden, maar ook bezoekers, cliënten en gasten, mensen uit de kerken en fondsen, de gemeente Lelystad en

maatschappelijke organisaties in Lelystad, hopen we steeds scherper voor ogen te krijgen waar we als IDO in de komende jaren voor willen staan en wat we, vanuit onze bewogenheid, in beweging willen zetten.

In dit document geven we een schets van de missie en visie, strategische keuzen voor de langere termijn, en daarnaast gaan we ook al in op mogelijke projecten voor de komende twee jaar (2017-2018). Deze keuze maken we om op korte termijn te kunnen starten met een proces van vernieuwing en daar door middel van projecten al uitvoering aan te kunnen geven.

2. Missie en visie

Het IDO bestaat al tientallen jaren en er is een heldere missie die al jaren leidend is in het werk.

"Deze missie is nader gespecificeerd in de omschrijving dat het IDO er is "voor die mensen die dreigen tussen wal en schip te vallen, in de schulden zitten, eenzaam zijn en/of gebrek leiden. Zo bieden wij een sluitend aanbod van hulpverlening door samenwerking van onze werkvelden". Steeds meer komen we tot de conclusie dat ons geïntegreerde aanbod van hulp aan al die mensen die een beroep op ons doen onze kracht is. We hebben korte lijnen, kunnen snel schakelen en kennen de sociale kaart van Lelystad zodat we mensen adequaat kunnen doorverwijzen indien nodig. Dit doen we door naast de mensen te gaan staan vanuit de gedachte dat ieder mens uniek en waardevol is en er mag zijn. We laten ons daarbij inspireren door de presentietheorie, ontwikkeld door Andries Baart. Het is vooral de erkenning in hun mens-zijn die bewerkt dat hulpvragers ook weer met een nieuwe blik naar hun situatie kunnen kijken. Samen met de geboden hulp inspireert dat ook mensen om in de situatie waarin ze verkeren zelf weer met energie er tegenaan te gaan."

Uit `Jaarverslag 2015`

Onze oud-voorzitter *Alle Broersma* verwoordde de Bijbelse achtergrond van de presentiebenadering tijdens zijn afscheid op beeldende wijze:

"Daar heb je de bron van *caritas*: God de Schepper heeft er verdriet van dat zijn mensen en zijn wereld in de narigheid zijn terecht gekomen. Om aan die narigheid wat te doen zoekt de HEER contact met één volk, dat van de Joden, om via hen alle mensen te bereiken. Het Joodse volk heeft in dat contact ervaren: aan de liefde en barmhartigheid van God de HEER heb je wat als mens. Hij heeft ons gered uit de slavernij, Hij heeft ons echt mens gemaakt door ons eigen verantwoordelijkheid te geven voor ons leven. Hij heeft ons verder geholpen met richtlijnen, die pinnen ons niet vast, maar werken als boeien om ons een veilige reis te geven.

Met Schepper & schepsel heb je het over erg ongelijkwaardige partijen, maar in de relatie maakt God de HEER zich klein en bloeit het volk op. In vervolg daarop verwacht de HEER dat mensen, die zijn liefde hebben ervaren, datzelfde gedrag zullen vertonen naar anderen die het minder hebben; mensen zonder helper heten in de verhalen vaak weduwe, wees, vreemdeling, slaaf. Het is de bedoeling dat die mensen met zoveel *caritas* worden benaderd dat ze weer tot bloei komen, op eigen benen kunnen staan."

Waarom doen we wat we doen? Wat is de drijfveer achter onze inzet, betrokkenheid en activiteiten?

- Wij geloven dat ieder mens uniek en waardevol is. God maakt geen afval. Daarom willen wij dat elk mens tot zijn recht komt, dat aan hem recht wordt gedaan en dat hij tot bloei komt. Niet wat het probleem is, maar waar iemand een probleem ervaart en wat diegene ervaart als goede hulp, is daarbij onze leidraad.
 - Wij geloven dat geen mens aan zijn lot overgelaten mag worden of tussen wal en schip mag vallen. Daarom willen wij 'helpen wie geen helper heeft'. We willen tijd hebben en luisteren naar mensen en de ondersteuning die zij nodig hebben; tijd die andere organisaties minder kunnen bieden. Wij willen naast mensen blijven staan, wat zij ook gedaan of nagelaten hebben of wat hen ook is aangedaan. Wij willen onze tijd geven, onze aandacht en aanwezigheid, wat er ook gebeurt. In de basis zijn we dan ook geen hulpverleningsorganisatie, maar een gemeenschap van mensen die present wil zijn.
 - Wij geloven dat verbinding en relatie de basis vormen van waaruit verandering ten goede mogelijk is. Daarom willen wij de deskundigheid van mensen zelf benutten, hen zoveel mogelijk betrekken bij de activiteiten die we organiseren en de ondersteuning die we bieden. We willen ook de verbinding en samenwerking met andere maatschappelijke en hulpverleningsorganisaties in Lelystad zoeken, om vanuit gezamenlijkheid te werken aan een barmhartige samenleving.
-

3. Strategie

De groei van de eigen organisatie, de veranderingen in de Lelystadse samenleving én in het sociaal domein, stelt IDO voor een belangrijke opdracht om versterkt en gefocust in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Deze opdracht is samen te vatten in drie punten die onze strategische aanpak bepalen: een verscherpte profilering door de keuze voor onze doelgroep en methode, de herpositionering van het IDO die tot uitdrukking komt in de samenwerking in het sociaal domein en een professionalisering van onze bedrijfsvoering. Deze strategische inzet zal doorklinken in al onze programma's en projecten. Hieronder gaan we op deze drie focuspunten verder in.

1. Verscherpte profilering in focus en methode

Vanuit onze bestaansreden willen we inzetten op datgene waar we *onderscheidend* in zijn en waar we een *meerwaarde* leveren. Uitgaan van 'helpen waar geen helper is' betekent dat we steeds minder willen gaan doen, wat andere organisaties ook al doen. Ons werk is aanvullend, richt zich op die plaatsen waar niemand anders is en op dat wat niemand anders doet; en juist op de mensen die vaak buiten het zicht blijven en zich onttrekken. Deze verscherpte profilering is de leidraad voor al onze programma's.

Focus: op wie we ons willen richten

We willen ons richten op wie buiten de boot vallen, op het onrecht in systemen en de uitsluitende werking ervan, op de mensen die in de beleidsagenda's nauwelijks voorkomen. We willen een nadrukkelijke keuze maken in de mensen aan wie we ondersteuning willen bieden, en dan vooral in de specifieke thema's waar deze mensen mee worstelen en waarin we hen tot steun willen zijn. Hoewel we ons realiseren dat de keuze voor een scherpe focus ook beperkingen met zich mee brengt, willen we dat toch doen. Door ons te richten

op 'iedereen', richten we ons in feite op niemand of misschien wel met name op de mensen die het meest nadrukkelijk om ondersteuning vragen – maar niet altijd per definitie het meest behoefte hebben aan ondersteuning of waar alle andere vormen van ondersteuning voor zijn.

Deze focus houdt ook in dat we breder kijken en ons niet alleen richten op de mensen die op dit moment bij het IDO betrokken zijn. We willen ons oefenen in het verruimen van onze blik en het signaleren. We willen leren om ons met nieuwe mensen te verbinden en sensitief te worden voor hun ervaringen, vragen en noden. Het nadeel van werken met 'doelgroepen' is dat stigmatisering eenvoudig op de loer ligt. Om die reden willen we vooral ook inzetten op aandachtigheid en alertheid.

Voor de komende jaren zien we als opdracht om meer en verdiepend in te zetten op mensen waar nu al een (soms lichte vorm van) verbinding mee bestaat. Mensen die buiten het vangnet vallen, waar moeizaam verbinding mee te krijgen is; mensen waar tijd, aandacht en een onafhankelijke benadering cruciaal voor kunnen zijn en echt een meerwaarde kunnen opleveren.

Mensen waar we ons op willen richten en thematieken waar we ervaring mee willen opdoen:

- Mensen in een sociaal isolement
- Mensen die financieel nauwelijks zelfredzaam zijn
- Mensen die worstelen met langdurige verslaving
- (ex-)gedetineerden en hun familie
- Zwerfjongeren
- Nieuwe Nederlanders
- Dak- en thuislozen

Verdere ontwikkeling van methodiek

De methode die we gebruiken om verbinding te zoeken, wordt bepaald door het karakter van de hulp die wij bieden: die is *aanvullend op* en *toeleidend naar* de formele hulpverlening. Onze eigenheid en meerwaarde schuilen in de wijze waarop we verbinding zoeken. We zijn vooral gericht op het bouwen van relaties, het scheppen van vertrouwen, op ruimte geven aan het verhaal van mensen. Daarbij hebben we, zelfs in acute crisissituaties, geen uitsluitende focus op probleemoplossing. We kijken breder dan de eerste signalen en zijn nieuwsgierig naar de persoon achter de problemen waar hij mee kampt.

De professionalisering van de organisatie willen we in de komende jaren vormgeven door deze methodiek van verbinden te versterken en te verdiepen. We willen investeren in het werken vanuit de presentiebenadering met als doel om zo onze werkwijze nog verder aan te scherpen. Omdat op die manier duidelijker wordt waarin we ten opzichte van andere organisaties in de Lelystadse context onderscheidend zijn, kunnen we ook ons aanvullende karakter beter benutten. Daarnaast kunnen we ons eigen geluid en onze eigen aanpak ontwikkelen in een context waarin zelfredzaamheid, de nadruk op eigen kracht en empowerment soms vanuit een overdreven benadrukking van de autonomie en zelfstandigheid van mensen ingezet wordt.

Tegen deze achtergrond zal in de komende jaren expliciete aandacht gericht worden op methodiekontwikkeling die deze inzet en benadering versterkt; methodiekontwikkeling waarbij we 'hoe we vanuit het IDO werken' bij alle vrijwilligers en in al onze activiteiten en projecten verankeren.

Professionalisering door kennis en ervaring te verdiepen. Daarbij leggen we de nadruk vooral op:

- Presentiebenadering
- Ervaringsdeskundigheid inzetten.
- Exposure: als methodiek voor projectontwikkeling.
- Lotgenotencontact: ontmoeting en uitwisseling als basis voor hulpverlening.
- Outreachende inzet binnen activiteiten
- Relationale en participatieve evaluatiemethoden en beleidsontwikkeling waarbij mensen om wie het gaat betrokken worden bij ontwikkelen van nieuwe plannen en het evalueren van bestaande activiteiten.
- Sociaal ondernemerschap: stimuleert eigen inbreng en meedoen met samenleving.

2. Herpositionering en samenwerking in het sociaal domein

In de haarvaten van het IDO zit dat we aanvullend zijn. Dat is onder meer gevoed door het besef dat de complexiteit van maatschappelijke problematiek te groot is om het anders dan vanuit samenhang en samenwerking aan te pakken. Een integrale benadering is een belangrijke voorwaarde voor effectiviteit en betrouwbaarheid. In de komende jaren willen we ons dan ook herpositioneren in het sociaal domein vanuit deze gerichtheid. Onze inzet in de Lelystadse samenleving willen we steeds meer in afstemming en samenhang vormgeven, als onderdeel van een bredere beweging. Die integrale aanpak geldt voor onze eigen organisatie, waarbij we de integraliteit van onze hulpverlening en het aanvullende karakter ervan, willen versterken. Het geldt ook in onze gerichtheid op samenwerking, waarbij we willen toewerken naar 'community coalitions' en naar allianties. Nieuw beleid kan dan ook alleen in samenhang met netwerkpartners ontwikkeld worden: integraal en onderling versterkend. Daarmee willen we een proactieve rol spelen in het versterken van het Lelystadse netwerk rond armoede, preventie en vroegsignalering.

Onze meerwaarde schuilt ook in de platformfunctie die we kunnen hebben. Die willen we dan ook meer uitbouwen. We willen met het IDO een platform creëren om zo sociale en maatschappelijke initiatieven te verbinden en te onderzoeken hoe we daarbij een faciliterende en ondersteunende rol kunnen spelen, zodat het netwerk en aanbod in Lelystad verbreed en verrijkt wordt. Daarnaast willen we ook de samenwerking met de Lelystadse kerken zo vormgeven dat we vanuit een wederkerige relatie een uitwerking geven aan onze diaconale taak. Op die wijze hopen we als organisatie een bredere beweging mee op gang te brengen.

3. Professionalisering van bedrijfsvoering

Wat we doen, willen we goed doen. Zeker ook omdat we met mensen werken die niet altijd aan de bel trekken als er iets mis gaat, maar zich dan soms juist terugtrekken en niets meer laten horen. De groei die de organisatie de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, vraagt aandacht voor de professionalisering van de bedrijfsvoering en van de interne organisatie. Hoe betrekken en ondersteunen we onze vrijwilligers? Hoe geven we werkelijk invulling aan de presentiebenadering? In het komende jaar willen we op het gebied van opleiding, vrijwilligersbeleid, fondsenwerving, communicatie, administratieve organisatie en ICT inzetten op

professionalisering. In hoofdstuk 5 worden de gewenste ontwikkeling op deze terreinen verder beschreven en uitgewerkt in projecten. Deze inzet op professionalisering vormt de voorwaarde om de uitbouw van onze programma's en projecten duurzaam en gedegen vorm te geven.

4. Programma's en projecten

We willen onze inzet voor de komende jaren uitwerken in vier programma's. Met deze programmatische inzet hebben we tot doel om het integrale karakter van onze ondersteuning en hulpverlening te versterken. Per programma definiëren we speerpunten voor de verdere uitbouw en ontwikkeling ervan. We hebben deze onderscheiden in punten voor de lange termijn en vertaald in projecten (2017-2018) om vernieuwing alvast op korte termijn in gang te zetten. Zo hopen we te bevorderen dat we al in deze beginfase inzetten op projecten die voortbouwen aan de langetermijn organisatiedoelstellingen.

Hieronder volgt een beschrijving van:

- de vier programma's
- de bestaande projecten binnen deze programma's
- de visie op de doorontwikkeling van de programma's op de langere termijn (2017 – 2021)
- de nieuw te ontwikkelen projecten in de komende twee jaar
- de financiële middelen die daarvoor nodig zijn [*nog in te voegen*]

1. Programma Schuldhulpverlening en armoedebestrijding

De grootste kracht van het IDO is de ondersteuning die aan Lelystedelingen geboden wordt, als er geen andere uitwegen meer (lijken te) zijn. We ondersteunen in acute nood- en crisissituaties bij de eerste levensbehoeften. Bij huisuitzettingen of het afsluiten van water en elektra, na een periode van detentie of een moeizame scheiding zoeken we mee naar oplossingen. Soms onconventioneel, soms creatief. Zeker als er kinderen in het spel zijn, is er haast geboden. Omdat we meer kunnen dan formele instanties, onafhankelijk zijn en niet gebonden aan specifieke procedures en regelgeving, proberen we daarmee als het ware een vangnet onder het vangnet te bieden.

In het programma 'Schuldhulpverlening en armoedebestrijding' richten we ons op mensen die buiten de boot dreigen te vallen. Bij noodhulp bieden we een tijdelijke overbruggingsperiode, zoeken mee naar structurelere vormen van hulp en leiden we toe naar formele hulpverlening en voorzieningen. In onze armoedebestrijding richten we ons op mensen die niet in staat zijn om deel te nemen aan de werkwijze van de formele schuldhulpverlening. Bijvoorbeeld omdat er meer tijd en geduld nodig is of omdat zij niet voldoen aan de criteria.

Het bestaansrecht van dit programma schuilt in de erkenning dat er situaties zijn waar er gaten vallen in de bestaande regelgeving en systemen. We bieden dan niet alleen hulp. We hebben ook een signalerende functie: we stellen uitsluitingsmechanismen aan de kaak en zoeken samen met andere partijen naar sluitende oplossingen.

Bestaande projecten binnen Programma 'Schuldhulpverlening en armoedebestrijding'

Noodhulp	Verstrekken van o.a. handdoeken, bedlinnen, kleding, boodschappenpakket, budgetmaaltijden, reparaties, ID-kaarten en pasfoto's, bril of medicijnen.
Noodfonds	Vier weken financiële ondersteuning ter overbrugging aan gezinnen met kinderen
Schuldhulpverlening	Schuldhulpmaatje, schuldhulptrajecten, schuldhulp in en na detentie
Voedselbank	Verstrekken van voedselpakketten

Inhoudelijke speerpunten lange termijn (2017-2021)

- de uitbouw van een concreet hulpaanbod en het verder ontwikkelen van een geïntegreerd ondersteuningsaanbod van het IDO om het vangnet te versterken.
- het vergroten van onze bekendheid van het ondersteuningsaanbod en het uitbouwen van samenwerkingsrelaties op het gebied van aanvullende zorg.
- de effectiviteit van onze inzet versterken door de focus op de financieel minst zelfredzamen en we onze expertise en methodiekenontwikkeling van daaruit stimuleren.
- het opsporen van gaten, blinde vlekken en uitsluitingsmechanismen in het systeem, waarbij we vanuit een signalerende functie thema's agenderen en nieuwe aanpakken uittesten

Voorgenomen projecten (2017 – 2019)

- 'Helpdesk Noodhulp' waarbij we onze mogelijkheden voor acute noodhulp uitbreiden.
- Oprichting 'Broodbank' waarbij we brood kunnen verstrekken aan mensen die het nodig hebben.
- Pilot 'voorkomen huisuitzettingen': experiment en pilot rond effectieve aanpak van ondersteuning ter voorkoming van huisuitzetting.
- Heroriëntatie en professionalisering van schuldhulpverleningsproces vanuit verscherpte profilering op financieel minst zelfredzamen.

2. Programma Sociale samenhang en ontmoeting

Door de jarenlange aanwezigheid van de inloophuizen heeft het IDO de nodige ervaring opgebouwd met wat het betekent om present te zijn. Het belang van aanwezig te zijn, van tijd en aandacht, van luisteren en ontmoeting is niet te onderschatten. We willen zo plaatsen bieden waar mensen op adem kunnen komen. Een plaats waar we nieuwsgierig zijn naar de verhalen en gezichten, waar we de mens achter de bezoeker en cliënt zien en waar mensen anders mogen zijn. In de basis zijn we dan ook geen hulpverleningsorganisatie, maar een gemeenschap van mensen die present wil zijn.

In het programma 'Sociale samenhang en ontmoeting' richten we ons op het bouwen van relaties en vertrouwen. We willen stimuleren dat mensen zich verbonden voelen en hun plaats in de samenleving vinden.

Daarbij richten we ons vooral op groepen voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Integratie en inclusiviteit zijn dan ook belangrijke waarden hierbij.

De basis van het programma wordt gevormd door de methodiek van 'exposure': het erop uitgaan en je bloot durven stellen. Present zijn is ook zelf op stap gaan, op zoek gaan en leren kijken, leren luisteren. Probleemoplossing is daarbij niet altijd leidend. We respecteren wat de (hulp)vraag van iemand zelf is: wat voor de één lijden is, hoeft dat voor een ander niet te zijn. Onze eigenheid is daarbij dat we willen aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van mensen en die respecteren. Deze relationele benadering is de grondtoon van het IDO.

Bestaande projecten binnen Programma 'Sociale samenhang en ontmoeting'

Inloophuizen	Gratis koffie, ontmoeting, maaltijd
Activerende activiteiten	Naailes, cursussen en trainingen
Gast aan tafel	Maaltijdproject ter doorbreking van het sociaal isolement van mensen
Vluchtelingen	Vluchtelingenmaaltijden gericht op integratie en ontmoeting
Inzet op zwerfjongeren	Maatjesproject en ondersteuning van zwerfjongeren

Inhoudelijke speerpunten lange termijn (2017-2021)

- een verschuiving in de rol van de inloophuizen van een fysieke plaats naar een meer relationele inzet richting buurt en hulpvragen in ons focusgebied.
- de ontwikkeling van een aanbodgericht naar een meer participatieve aanpak en "oefenplaats", waarbij we bouwen aan een cultuur die uitgaat van eigenwaarde, vertrouwen en waardering
- het inzetten en ervaring opdoen met exposure als methode voor contextanalyse (van een fysieke en geografische oriëntatie naar een relationele en dynamische inzet met als doel aan te sluiten bij de leefwerelden van mensen).
- stimuleren van integratie, sociale samenhang en ontmoeting door het initiëren van lotgenotencontact, mentor- en maatjesondersteuning van specifieke groepen binnen ons focusgebied

Voorgenomen projecten (2017 – 2018)

- Deskundigheidsbevordering vrijwilligers op het gebied van presentie.
- Vrijdagavondrestaurant: ontwikkelen van ontmoetingsplek ter doorbreking van situatie van mensen in sociaal isolement
- Training rond eigenwaarde en zelfvertrouwen aanvullend op de ondersteuning van de voedselbank
- Exposure en een outreachende inzet rond zwerfjongeren (gericht op methodiekontwikkeling)
- Project 'Nieuwe Nederlanders': ondersteuning en taallessen aan statushouders en nieuwe Nederlanders

3. Programma Vroegsignalering en participatie

Door onze presentiebenadering én de inzet van vrijwilligers zijn we vaak in staat om in contact te komen met mensen die buiten beeld blijven en zich ver houden van de wereld van instituties en formele hulpverlening. Het zijn mensen die vaak gebukt gaan onder schaamte en wantrouwen, murw geworden zijn of niet geloven in een uitweg. Ze hebben het geloof in zichzelf en de ander soms verloren. Het IDO wil door middel van specifieke projecten de contacten met mensen die in een kwetsbare situatie of in een sociaal isolement terecht zijn gekomen uitbouwen en zicht krijgen op de ervaringen en vragen die zij hebben.

In het programma 'Vroegsignalering en participatie' richten we ons op mensen die vaak buiten de beleidsagenda's blijven, afstand hebben van hulpverlening, zorg en algemene voorzieningen. We willen ons met hen verbinden. Verbinden betekent ook vasthouden en mee verantwoordelijk voelen, vooral als onze inzet op vroegsignalering leidt tot doorverwijzing. Het IDO mag niet het zoveelste loket worden waar men niet terecht kan. We willen daarbij het 'van het kastje naar de muur gestuurd worden' tegengaan.

Ten grondslag aan de inzet op participatie ligt dat wij willen blijven zoeken naar een manier waarop mensen actief deel kunnen nemen aan het leven, door (vrijwilligers)werk en door ondersteuning bij het vinden van hun weg in de samenleving. Door daadwerkelijk mee te doen en een bijdrage te leveren kan het leven van mensen zin en betekenis krijgen. Daarom willen we consumptiegedrag en 'hospitalisering' voorkomen. We willen de kracht van ervaringsdeskundigheid daarbij benutten en alle vragen voor ondersteuning serieus nemen. Niet wat het probleem is, maar waar iemand een probleem ervaart en wat diegene ervaart als goede hulp, is daarbij onze leidraad in dit programma.

Huidige projecten binnen Programma 'Vroegsignalering en participatie'

Inloopsprekuren	Dagelijkse inloopsprekuren in de twee inloophuizen, wekelijks inloopsprekuren in de PI Lelystad
Intake aanvraag voedselbank	Intake vanuit integrale aanpak (schuld)hulpverlening
Werken naar werk	Begeleiding van werkzoekenden bij het vinden van werk
Overstag	Ondersteuning van mensen die als vrijwilliger actief willen worden
Hulp in Perspectief	Ondersteuning bij klussen en praktische hulp
Buiten Re-integratiecentrum	Ondersteuning aan ex-gedetineerden en hun partners
Bijna-gratis winkels	Ondersteuning bij stille armoede
Schoolontbijt	Ontbijt voor kinderen die in een situatie van armoede verkeren

Inhoudelijke speerpunten lange termijn (2017-2021)

- een outreachende inzet van onze hulpverlening waarbij we aansluiten bij de belevings- en ervaringswereld van mensen en zichtbaar maken en inspelen op waar vragen en behoeften schuilen. (rond huisuitzettingen, voedselbank, Buiten-RIC)
- bevorderen van aansluiting bij de formele hulpverlening en het gebruik van algemene voorzieningen door mensen wegwijs te maken in het woud aan regelgeving en instituties en mee te blijven kijken of men daar niet in verzandt.
- van hulpaanbod naar een verkenning van hulpvragen en behoeften, met oog voor de context van bezoekers en cliënten.
- sluitende samenwerking tussen inloophuizen, -spreekuren en schuldhulpverlening zodat vroegsignalering vanuit het bouwen van relaties en vertrouwen vorm krijgt

Voorgenomen projecten (2017-2018)

- Outreachende inloopsprekuren bij voedselbanken en in PI's (data-analyse, verkennend onderzoek rond vragen en behoeften van klanten voedselbank)
- IDO-soepfiets als middel voor signalering en het zoeken van aansluiting
- Buiten-RIC: inzet op partners van gedetineerden
- Schoolontbijt: uitbouw van het aanbieden van een ontbijt aan kinderen die thuis niet kunnen ontbijten, naar een gerichtheid op vroegsignalering waarbij we een relatie opbouwen met de ouders en hen ondersteunen richting structurele oplossingen.

4. Programma 'Kenniscentrum als leer- en werkplaats voor vernieuwing'

Het IDO wil de dialoog rond recht en gerechtigheid in Lelystad stimuleren door een podium te bieden voor gedachtenvorming en discussie over effectiviteit, inzet en aannames rond vraagstukken op het gebied van armoede en uitsluiting. In de komende jaren willen we een leer- en werkplaats faciliteren waar doelbewust ingezet kan worden op innovatie en kennisontwikkeling. Sinds 2013 heeft het IDO een kenniscentrum. Door meer in te zetten op de ontwikkeling ervan, willen we garanderen dat het IDO als organisatie steeds weer opnieuw impulsen voor vernieuwing krijgt. Zo hopen we een programmatische aanpak binnen het IDO te stimuleren en de effectiviteit van onze hulpverlening tot bron van onderzoek te maken.

In het programma 'Leer- en werkplaats voor vernieuwing' vormt een dialogische en relationele benadering het uitgangspunt, als uitloei van het presentiedenken. De nadruk komt te liggen op het stimuleren van inclusiviteit en verbinding. In plaats van de dominante stem van de meerderheid wordt steeds naar meervoudigheid gezocht: naar de stemmen die weinig gehoord worden en andere perspectieven en zienswijzen. Daarbij willen we, door een reflexieve aanpak, werken aan methodiekontwikkeling, het uittesten van evaluatiemethoden waarbij de doelgroep nauw betrokken wordt.

Inhoudelijke speerpunten lange termijn (2017-2021)

- Netwerkvorming en samenwerking in Lelystad stimuleren door middel van de ontwikkeling van platforms rond maatschappelijke en diaconale initiatieven.
- een podium creëren m.b.v. conferenties en evenementen om bewustwording te stimuleren, problematiek binnen Lelystad zichtbaar te maken en thema's op het gebied van recht en gerechtigheid geagendeerd worden.

- Werkplaats inrichten als middel voor experiment en pilots gericht op methodiekontwikkeling en onderzoek naar effectiviteit.
- Leertafels organiseren rond vragen die aandacht behoeven en waarbij reflectie nuttig is. (bijv.: armoede: oorzaken, achtergronden. Effectiviteit? Helpen we? Wat zijn grenzen van hulp? Hoe inclusief zijn we?)

Voorgenomen projecten (2017-2018)

- Ontwikkeling van het kenniscentrum:
 - organisatie van twee conferenties of netwerkmiddagen.
 - samenwerking in de leer- en werkplaats met lokale, regionale en landelijke partners om ervaringskennis te delen en leernetwerken te bevorderen. Eerste thema's: 'nazorg ex-gedetineerden' en 'schuldhulpverlening en presentie'.
 - methodiekontwikkeling rond ervaringsdeskundigheid en rond exposure als methode voor projectontwikkeling.
 - Platform rond samenwerking en afstemming van initiatieven gericht op voedselverdeling.
 - Responsief evaluatieonderzoek naar inlooppreekuren en schuldhulpverlening om effectiviteit te verhogen.

5. Ondersteunende organisatie

Om deze programma's en de bijhorende projecten tot ontwikkeling te kunnen brengen, is het van belang om een stevige basis in onze eigen organisatie te leggen. Zonder betrokken en deskundige vrijwilligers en medewerkers, samenwerking met fondsen, heldere communicatie en een gedegen administratieve organisatie zijn we niet in staat duurzame vernieuwing te bewerkstelligen. Daarom zetten we de komende twee jaar in op verbetering op de volgende terreinen:

- Opleiding**
Cruciaal bij de inzet op een verscherpte profilering is dat we investeren in de opleiding en scholing van betaalde en onbetaalde medewerkers, met name op het gebied van de presentiebenadering. Daarnaast is ook training rond het inzetten van ervaringsdeskundigheid en rond een benadering gericht op exposure van groot belang.
- Vrijwilligersbeleid**
Voor de werving en behoud van vrijwilligers en het gebruik maken van hun talent en deskundigheid, is het nodig om het vrijwilligersbeleid te gaan uitbouwen. Het doel is om IDO als vrijwilligersorganisatie te versterken waardoor de inzet van betaalde krachten beperkt kan blijven, we de capaciteit van vrijwilligers beter benutten en we een uitdagende leeromgeving voor vrijwilligers kunnen creëren.

c. Fondsenwerving

Fondsenwervingsstrategie ontwikkelen vanuit een programmatische aanpak, waarbij we inzetten op een verbreding van de financieringsmix en de opbouw van een donateursprogramma waarmee de achterban betrokken wordt.

d. Communicatie

De ontwikkeling van een communicatiestrategie en daaruit voortvloeiend website, folders, nieuwsbrief en andere communicatiemiddelen. Daarnaast willen we inzetten op de organisatie van een benefietconcert en de uitbouw van de IDO-zondagen om de relaties met kerken en achterban te versterken.

e. ICT

De huidige computers van het IDO zijn minstens negen jaar oud. De traagheid ervan maakt, vooral voor de schuldhelpverlening, het werk soms frustrerend. Om die reden is het noodzakelijk om alle huidige computers te vervangen. Voor de veiligheid van het systeem zal daarnaast de software op de server allemaal geüpdatet moeten worden.

f. Relatie met kerken

De projecten 'Communicatie', 'Fondsenwerving' en 'ICT' zijn opgenomen in de projectenlijst. De aandacht voor opleiding valt onder het project 'Deskundigheidsbevordering vrijwilligers'.

Noodzakelijke investeringen

Achtergrond

Het maatschappelijk rendement van het IDO is groot. Onderzoek naar het Maatschappelijk Rendement toont aan dat er door de vrijwilligers van IDO werk van meer dan 34 volledige arbeidsplaatsen wordt vervuld met een investeringsratio van 1 op 10.15. (Eenvoudig gezegd: voor iedere euro die geïnvesteerd wordt in het IDO levert dat de samenleving meer dan 10 euro op.¹) Dit resultaat was alleen maar mogelijk door wat er is opgebouwd in de afgelopen decennia en door de grote inzet en samenwerking daarbij van zowel fondsen als de Gemeente Lelystad. De bijdrage van fondsen heeft een grote initiërende en stimulerende functie gehad. Daarnaast heeft de structurele financiering door de Gemeente Lelystad de basis van het werk van het IDO versterkt. Zonder de trouwe inzet en duurzame relatie die we met de fondsen en de Gemeente hebben opgebouwd, stond het IDO niet waar het vandaag staat.

¹ J. van der Sar, IDO – niet voor niets. Een onderzoek naar het maatschappelijk rendement van IDO en daarbij betrokken stichtingen. *Stichting Oikos*, 2009.

Huidige situatie

Het werk van het IDO werd in de afgelopen jaren gefinancierd door de Gemeente Lelystad, landelijke fondsen en de lokale Lelystadse kerken. Gemiddeld gezien is hun bijdrage afgerond in de afgelopen jaren (2012-2016):

Financierders	Bijdrage
Landelijke fondsen	€ 110.000
Gemeente Lelystad	€ 270.000
Lokale kerken	€ 40.000
Overige	€ 50.000
Totaal	€ 470.000

Prognose op basis van langjarige strategie

Willen we in 2017 – 2018 in staat zijn om de geschetste richting verder te ontwikkelen, dan is een extra investering nodig. Een prognose daarvan laat het volgende beeld zien:

Benodigd voor de uitbouw van programma's	
	Bedrag
Exploitatiekosten (huisvesting, personeel, bestaande activiteiten)	€ 485.000
Benodigd voor de verdere uitbouw van programma's	€ 100.000
Totaal	€ 585.000

Benodigde investering voor kwaliteitsimpuls ondersteunende organisatie	
	Bedrag
ICT (update software en aanschaf 85 gebruikslicenties, aanschaf 40 nieuwe Thin Clients)	€ 24.605
Communicatie (ontwikkeling en bouw website, folders, nieuwsbrief en Pr-materiaal)	€ 12.500
Fondsenwerving (ontwikkeling programma particuliere donateurs i.s.m. 2Select)	€ 11.700
Opleiding (integraal opleidingsplan rond presentie i.s.m. Stichting Presentie)	€ 14.000

Projectenlijst (2017 – 2018)

Na een eerste afstemming in het bestuur wordt op basis van onderstaande lijst een projectenboek toegevoegd met een verdere (inhoudelijke en financiële) uitwerking van projecten.

1. Helpdesk Noodhulp

2. Broodbank

3. Ondersteuning bij huisuitzettingen

4. Professionalisering Schuldhulpverlening

5. Deskundigheidsbevordering vrijwilligers

6. Training rond eigenwaarde

7. Vrijdagavondrestaurant

8. Outreachende inzet zwerfjongeren vanuit ervaringsdeskundigheid

9. Taallessen en ondersteuning statushouders

10. Buiten – RIC

11. Outreachende inloopsprekuren

12. IDO-soepfiets

13. Ontwikkeling en uitbouw kenniscentrum

14. Uitbouw fondsenwerving

15. Ontwikkeling communicatiemiddelen

16. Ontwikkeling diaconaal platform voor samenwerking en kennisdeling

17. Responsieve evaluatieonderzoek gericht op het versterken van de effectiviteit

18. ICT: aanschaf nieuwe computers en update software
